

ABONY

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám,
rovára a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem
adotnak.

Kiadóhivatal

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová
az előfizetési pénzek, a hír-
et se és ezeknek díjai,
alint a felszólamások
küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felölös szerkesztő:
TELESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó
hivatalhoz küldendők. Nyilttér sorra 1 korona.

Egy esztendő megmentése.

Ma mindenkit talán a politika érdekelt legjobban. Érdekesebbnél érdekesebb politikai események kergetik, hol összedől egy remény, hol meg felépül, de hogy mi lesz holnap senki sem tudja.

Bármiképen is zajong körülöttünk minden, időszerű egy olyan tervvel foglalkozni, a mely most került felszínre és az utánunk következő nemzedékre vonatkozik. Foglalkozzunk kissé a jövőendő nemzedékekkel is, dolgozzunk ne csak az azonnali szükségletekért a mai napért.

Egy fővárosi iskolaszék elnökéhez egy felterjesztés érkezett, a melynek az a tartalma, hogy mentsünk meg egy esztendőt gyermekeink életéből. Most ért véget az iskolaév és tehát most időszerű erről beszélni. Az az év, a melynek megmentéséről szó van, a zsenge gyermekeink életéből. Most ért véget az iskola év és tehát most időszerű erről beszélni. Az az év, a melynek megmentéséről szó van, a zsenge gyermekek játékévé. A iskolakötelezettség jelenleg a hatodik életévnél kezdődik. Az a pedagógus, a ki ezt a felterjesztést tette, azt ál-

lítja, hogy ebben a rohánzó korban, a mikor a sietéstől és az életküzdelemtől mindenki veszedelmesen ideges, a gyermek a hatodik életévében még teljesen fejletlen. Testileg, lelkileg az. Nagyon is szüksége van még egy esztendő játéka, mozgásra, fejlődésre. És esztendő alatt annyira kifejlődik, hogy az élet küzdelmeivel szemben jobban megerősödik. Kezdődjek tehát a tanulási kötelezettség a hetedik esztendőnél.

Nagyon rossz kifogás az, hogy nem lehet az egyént megosztani az egy évvel előbb való érvényesüléstől, nem lehet elvenni a munkaidejéből egy esztendőt. A ki egy évvel később végzi iskoláit, az egy évvel elkésik az érvényesüléstől.

Ha az iskolakötelezettség a hetedik életévnél kezdődik, akkor játszva végezheti el a gyermek az első és a második osztályt egy év alatt. A tananyag aránylag oly kicsiny, hogy a kifejlődött gyermek megerősítés nélkül végezheti el a második és első osztályt egyszerre.

Igy lehet megmenteni a gyermeknek egy esztendőt a legdrágább idejéből a nélkül, hogy elvesztene egy évet a munkaidejéből és érvényesülési idejéből.

A terv oly nagy fontosságú, annyira belenyulik a felszedülő nemzedék jövőjébe, hogy minden pedagógusnak, aki komolyan fogja fel hivatását, kötelessége ezzel a kérdéssel behatóan foglalkozni. Az argumentumokat pro és kontra mérlegelni kell és mindent jól fontolóra kell venni, mielőtt döntenek.

Nálunk úgy félnek a tanügyi reformoktól, mint körülbelül a katonaiaktól. Akármilyen üdvösnek is lássék valamilyen újítás, félreteszik, épen azért, mert újítás. A „copf“-ot senki sem meri levágni.

Tartunk tőle, hogy e kérdés fölött is napirendre fogunk térni, épen azért, mert minden jel arra mutat, hogy üdvös. Mert nálunk sürgősen megvalósítanak mindent, ami talán senkinek sem kell, amit senki sem óhajtott, ellenben mindent ad acta tesznek, amit mindenki óhajtott és amelynek megvalósítását mindenki várja.

M. E.

Búcsuestély.

Tiszt. Vályán Lajos rom. kath. segédlelkésznek városunkból leendő távozása alkalmából, barátai és tisztelői f. hó 8-án a „Kath. Olva-

maga a szíves házigazda fogad.

Első percre szinte meglepnek a Bronte egyenruhás (kék és vörö-) puskas compieri, kik láthaton követnek, elfeledve, hogy Szicília egyik hírhedt „Brigantaggio“-ja vidékén járok. Csak alig pár éve akarták magát az öreg herceget (a jelenlegi háziur atyját) fogságba ejteni. Az újságokban, emlékszem egész részletesen le volt írva a vakmerő támadás, mely alkalommal valóságos kis csata folyt le a kastély közelében.

Csodálatos a szicíliaiak temperamentuma, mely rendszeren sok természetes intelligencia és még több ravaszság vegyülete. Nálunk a bűn és erény fogalma összezavarodik homályos kaosszá és vakbuzgóságuk beleteved a legsötétebb babona vallás-talanságába...

A széles országot két oldalán régen kihűlt, megkövesedett lávaréteg terjed; a szintelen sziklak egész a közeli völgyig lenyulnak, hol a zavaros Symactus pántlikázva tör magának utat.

És a méla vidék még mind komorabbá válik, sőt lassankint a fak is elmaradnak és mindössze Rocca-Calanda meg Maletta tépelt körvonala vetnek sötét foltot a távoli látókörre.

Az alkony már rég letűnt, mikor végre Maniace udvarán berobogtunk. A kivilágított ablakok derengő fényt hoztak a holdas éjbe és a nyitott oszlopos kapualjban, fáklyákkal váró őrség világánál, a híres Castello hajdani pompájában ragyogott. Története ennek az elhagyott kastélynak nagyon érdekes és magát szép hangzású nevét Michael bizanci császár híres hadvezérével, Georgius Maniace-től veszi, ki e helyen ezerharminckettőben döntő csatát nyert a szuracenusokon.

Egy századdal később Margit királyné bencésrendű apatsággá alakította át a jelentékeny erődöt és a monda meg ma is él Bronte lakosa

TÁRCA.

Kiss Zsigmondnak

az én kedves Zsiga bátyámnak 25. éves jubileumára.

Kedves Zsiga bátyám!

Amikor egy kis falu jegyzővé választott, Bohó ifjú voltál, telve munkakedvvel
És ma jubilálunk, gondtól öszült fejjel.
Hej! Bizony azóta huszonöt év telt el.

Küzdelmes az élet s te szilárdan álltál
S választott utadon, mit az ifjú kezd el,
Rendületlen haladsz s lelked fiatal még.
Hej, pedig azóta huszonöt év telt el!

Kartársid te köröd gyűjté a kegyelet.
Erényid zengette agg és ifjú ember
S te itt mulatsz köztünk, mint a választáskor
Hej, pedig azóta huszonöt év telt el!

Tartson meg az Isten sok éven keresztül,
Mig az új huszonöt év leperog felettünk.
Erő, egészségben, régi jó kedéllyel,
S szeress te is minket, amint mi szerelünk.

Mély tisztelettel zálogául szerető öccse:

Csizmadia István.

Bronte.

— Castello di Maniace. —

Írta: Gr. Vay Péter.

Scylla és Charybdis között szerencsésen át-

vitorlázunk. A reggeli nap Taormina márvány oszlopait ragyogva világította be, a derült nyári égboltra violás fellegetek lehelt a fehér Aetna és a Jóni tenger sötéten kévelt messze a végtelenig, midőn jachtunk Ulysses hajdani öblében horgonyt vetett.

Csupa fény és meleg árny mozaikszerűen összekeverve és az egész káprázatos partvidék, amelynek sötét narancs erdeit, rózsalugasait, ezüstös olajberkeit fanokkal és nymphákkal népesítette be regen múlt idők naiv fantáziája, halandókat nem tartott érdekesnek ilyen paradicsomra.

Pár órával később Randazzo düledező falaihoz értünk a rozoga postakocsi úton, Bronte felé, hová látogatába mentem a kastély urához. Az aránylag rövid idő alatt a kép csodálatosan változott és amint az Aetna lejtőit megkerültük volna, alig pár mértföld távolságra már más az ég, más a napsugár: itt kétezer labnyi magasan a tenger színe felett.

Aztán más a világ is, sőt maga a kor — és a kis város szűk utcám áthaladva, amint finom faragású oszlopos norman vagy góthikus ablakából kíváncsi szemek nézik az idevelődött utazót — az általános beayomás, a diszlet ugyanaz, amilyen akkor lehetett, amikor Nagy Karoly erre járt.

Az iménti mithologikus hangulat a Virgiliustól megénekelt sziklak emléke elhomályosul, a szürke láva-paloták, sötét síkatorok között, hol a nagy vaslakatos tölgykapuk mintha megőrizték volna a feudális középkor nyomasztó légkörét is. Mert híres erőd volt Randazzo akkor nagyon és a hajdani Palazzo Ducale előtt még ott meredeznek a vaslándzsák, hová a bűnösök fejét szurták.

A városon túl kezdődik az ugynevezett Bronte hercegség területe és a határon régi szokás szerint

sögyel"ben búcsuestélyt rendeztek. Az egyszerű, de izletes magyaros vacsorára mintegy 40-en gyűltek össze, akik a vacsora folyamán is ritka szép jelet mutattak annak, hogy mily nagyrabecsülésben részesül az olyan egyen, aki viszont tisztelttában tartja embertársában az embert és becsüli az embereknek szereteten alapuló barátságát. Mondhatnók, a szeretetnek egy kisebb kiadása lakomája volt ez a búcsuestély, amelyen a tanítotestület majdnem minden tagja, az előjáróság tisztviselő-karának több előkelő személyisége, lapunk szerkesztője és kiadóhivatala, a penzintezetek tisztviselői közül sokan, az ipartestület elnöksége, családapák és még számosan a távozó s. lelkész barátai és tisztelői közül voltak jelen. — Magától értetődik, hogy toasztokban sem volt hiány. A súlyos politikai helyzet közelgésében távollévő Ft. Lévy Mihály apát nevében tiszt. Pusztay hivatalvezető s. lelkész tartotta az első szónoklatot. Hosszu és tartalomdús beszédeben szép szavakkal jellemezte távozó kártársa egyéniségének kiválóságát, amelyvel 9 havi ittlete alatt képes volt oly számos tisztelőt, barátot megnyerni. Végül „Isten hozzád”-ot mondva kártársának, szerencsét, áldást kívánt továbbra új állomásán leendő működéséhez. A tetszés nyilatkoztatók honorat szónoklatra meghatottan válaszolt tiszt. Vályán s. lelkész. Ő ugymond, a szívembere. Szíve hő erzelmei esatoltak az emberekhez itt, masutt sem fog emelkedni máskent. Szeretettel megköszöni nagynevű főnöke nevében hozzáintézett búcsuszavakat.

Beesés leendő előtt mindenha a most megnyilatkozott ováció. A érzésetjes beszéd végeztével a búcsuzó lelkész egészségére, jöletére üritette poharat a társaság. A tantestület nevében Schlosser igazgatótanító mondott figyelmet keltő szép beszédet. Toasztokban éltették az ünnepeltet Szücs István, Göndöcs N., Janos polg. isk. tanár, aki határozott veszteségnek miadósi tiszt. Vályán elavozását. Az abonyi népdal kultiválója Rithnovszky főként, aki ez alkalommal mutatta be hegedűn előadva egyik sikerült szeremenyt — tiszt. Vályán éltette. Többen felköszöntöket mondtak a „szeretet” eszméjének hathatós propogálóira, így Ft. Lévy apát, nagyérdemű országgyűlési képviselőkre, tiszt. Pusztay s. lelkészre, Schlosser igazgatóra, az előjáróságra, testületek, egyesületek vezetőire, a családapákra és másokra. Még számos felköszöntő hangzott el, melyek legtöbb részben tiszt. Vályán s. lelkészre vonatkoztak.

A társaság még jó ideig együtt élvezte a barátság kedves hangulatát.

A távozó tiszt. s. lelkész önérettel elmondhatja: Jöttem — győztem!

között, hogy az ájtatos királyné ékszerai a szomszéd barlangban vannak elrejtve.

Az első nevezetesebb apát a híros P. de Blois testvére Blesense volt, de rajta kívül a krónikák sok más méltó utódról tesznek említést, kik életüket a félig barbár nép művelődésének szentelték.

Ira beato Guialmo-ról sok csodás legendát örökített meg a kegyelet; sirja a kastély templomában van. A szépen faragott, primitív felfogású emlék egyszerűen barátköntösben mutatja a hős apatot, ki Maniacet csodálatos módon védte meg a pogányok támadása előtt.

Az egyszerű falak legérdekesebb lakója azonban mégis a hírhedt Borgia volt, de aszketikus celláját csakhamar a Vatikán loggiájával cserélte fel, hol mint VI. Sándor pápa fejezte be változatos életét.

Az 1693 ik szomorú emlékü földrengés az egész csendes vidéket megsemmisítette és a büszke Castello di Maniace, mint kertyavár dült össze. Hajdani nagyságú összes emlékeül csupán a templom keleti része maradt meg, épen a szent sirja felett, ahol maig százával térdelnek vasárnaponként a messzeföldről jövő hívek.

Egyéb artizslikus építészeti emlék alig maradt meg, kivéve a magas portalet, szépen faragott román díszítésével.

A kastély azóta ismét felépült: Jobbára hajdani alakjában és amint ott áll a magános dombtetőn, meredek bástyáitól kerítve, tornyán vígan lobogó zászlajával, szinte azt hisszük, hogy hemohosodott fedele felett nyomtalanul folytak le a századok. Még a kis virágos kert is olyan terraszszerűen nyúlik egész a fodros folyó partjág, mint amikor a barátok apoltak tarka virágait és szinte hiányzanak a csendes, sötét cyprus allék körül a fehér esuhás szótalan alakok.

Segítse Isten, hogy új állomásán ugyanazt elmondhassa.

Valaki

Tukoray Loránt.

I g a z i s z i n é s z. An de ne értsen felre a nyájas olvasó, nem azért gondom, mintha nem volna több „igazi színesz”. Ott van De nekem ott on nines, mint az én öregedni készülő barátom, Tukoray, aki e hó 15 en ünneplő művészkedéseim 35 dik, én meg ünnepelem barátságának harmincadik év fordulóját, öt éves színesz volt már, mikor az aranjuosi szép napokon megismertem, megszerettem, s azóta allandó közöttünk az az őszellen barátság, amelyet ma már talán nem is lehet kötni.

Kevesen ismerik őt, egy kissé zárkózott természetű és nagy szerénysége miatt, de akik ismerik, azok egytől egyig becsülni tudják puritán jelleméért őszinte modoráért és a ért a nagy szorgalmáért, melylyel hivatásainak él.

Hogy mennyire szerény, mutatja az hogy soha meg nem látogatna, ha arra föl nem kérném s ezt azzal okolja meg, hogy hát ha alkalmatlan lenne!?

Művészetében soha sem kívánt az egekig emelkedni, ebben gátolta fátvolyozott hangja is, megmaradt egyszerű művésznak a társulatok olyan nélkülözhetetlen tagjának, mint a zenekarban a cellós vagy cimbalmos, akik nélkül nem volna teljes a „banda.”

Jateka mindég correct, szerepét mindég tudja, gesztusai munkói ötletesek, kerekék; megjelenése mindig jókedvre derék, színpadi otthonosága kiváló.

Egy szóval értékes ember, megérdemli nem csak személyes ismerőseinek hanem mind ama közönségnek szeretetét és becsülését melynek körében meg fordul s a melyet kedves játékaival olyszívesen kíván szórakoztatni.

Üdvözlöm őt munkássága 35-ik évfordulóján s üdvözljük mind azok, akik jó indulattal, jó akarral viselhetnek törekvései iránt és akik megtudják becsülni még egy olyan ember becsületes munkásságát is akihez egyébkent semmi közük.

És hogy tanulságot tegyünk intelligenciánkról, a nemes törekvések iránti jóakarátunkról, emberbeesülésünkről, esütörtökön, a jubilaris előadás s vigyük sok virágot és lelkesültséget egy d e r é k e m b e r ünneplésére.

Ugy is mint ember, úgy is mint művész — m e g é r d e m l i.

S Z E R K.

De ha multja híres volt Maniace-nak, jelenéhez nem kevesebb érdekes emlék fűződik és öreg betűs annaleszeiben egy-egy sárguló lapot, mintha a legujabb korig tele akart volna írni a történelem, a hajdani fejezetek méltó folytatásául.

Mert hiszen ez az egész nagy kiterjedésű föld, kastélyával együtt az a bizonyos „Bronte herecegség”, amelyet lord Nelsonnak adományozott IV. Ferdinánd, amidőn a hős admirális országába visszavezette az elűzött király Nelson különben sohase láthatta meg új birtokát, hanem hajórajával Palermóba járva, meghívta összes munkásait, tisztjeit és megvendégelte őket úgy, hogy a hajdani fejedelmi lakomáról ma is beszélnek az onokák.

Brontet ma a népszerű tengernagy örököse (Lord Bridport) bírja, kinek távollétében a valóságos kis ország kormányzását fia vezeti.

Ha az angol nép kitűnő kolonizálóknak bizonyult, ez a pár százezer hold uradalom csak egy példával több, hogy meggyőződjünk, munkával és kitartással mit lehet elérni, tekintetbe véve, hogy az általános jóvedelem az utolsó évek alatt meg-négyszereződött.

A napos hegyoldalakat nagybárra narancs és olajerdőkkel ültették be, emellett körülbelül 500 hold szőlő termése kizárólag a londoni piacon kelt el. A szüret aztán hetekig el szokott tartani, általános vigás, dal között és a hagyományos kecskeduda ritmikus hangjai mellett táncol olyankor apraja, nagyja. A vörös bojtos, esengős öszvérek egész karavánokban szállítják tömlőkben az édes mustot, míg a szedők kertyatidekhez hasonlóan emelik fejükre a tele kosarat; aztán mielőtt új sorba kezdenék, eljárnak egy-egy nemzeti tarantellát és a verőfényes dombok vígan viszhangznak rikkantásaiktól... Evve! Evve!...

A nap hamar telik ennyi munka között, ehhez majdnem feudális, jobban mondva patriarkális

Észrevételek a „Válasz”-ra.

(Folytatás.)

A jelenkor népoktatását szabályozó és a fejlődés fele irányító teteies törvényt az 1868. évi XXXVIII. törvények és az azt követő törvényekben és miniszteri rendeletekben találjuk meg. Ezek a törvények és rendelkezések hivatják arra, hogy a multban történt mulasztások némileg pótoltsanak, ezek a törvények — különösen kiemelve a legujabbakat: az 1907. évi XXVI. és XXVII. törvényeket — intézkednek az iránt, hogy az iskolák fejlesztésével a népoktatás és így a népnevelés az eddigimé még intenzívebb módon történjék. Maguk, nemzeti kultúránk történetében hervadhatatlan érdemeket szerzett államférfiaink és törvényhozóink is bölcsen beláttak és hangoztatták, hogy az 1907 iki törvénnyel sincsenek egészen megoldva azok a problémák, amelyeket a modern nemzeti népoktatás ideája kijelöl. Annak tudatában, hogy az allami és az egyházi főhatóságok a közoktatás törvényeinek szellemében igyekeznek a természetes fejlődési folyamatnak megfelelőleg lassan, de biztos közzel előbbre vinni a kultúra eszméjét, abban a meggyőződésben, hogy a tantóság teljesen tisztában van kötelmeivel s azon céllal, amely felé irányítania kell tevékenységét: nyugodt lehet bárki is, hogy az iskola száz, meg száz akadályon áttörve sem terhet el, nem szabad eltérnie ama feladatoktól, amelyek megoldására a népoktatási törvények kötelezik. És mire kötelezi a törvény az iskolát, mikor oldja meg feladatát? „Az iskola akkor oldja meg feladatát, ha a gyermekeket mindarra megtanítja és neveli, amit majdan családi, egyházi és polgári életükben tudniok és tenniök kell, hogy emberi rendeltetésüknek megfeleljenek. Evégből adjon alapot a gyermekek hitének és vallásos életének, fejlessze ki bennük a nemzeti érzést és öntudatot és lássa el őket a gyakorlati élet által követelt elemi ismeretekkel és ügyességekkel.” Ez a gerince az iskola nevelési oktatási feladatainak. Ha áttekintjük az előbb idézett feladatok sorrendjét, menten szemünkbe ötlök az a követelmény, melyszerint a gyermekeket mindarra tanítani és nevelni tartozik az iskola, „amit majdan családi életükben tudniok és tenniök kell.” Elvitazhatatlan tehát, hogy a gyermekeket az iskolában „pro forma” a házi nevelés szellemében is ki kell képezni, hogy majdan mint természetes nevelők képesek legyenek szülői hivatásuknak megfelelni. Ezen nevelési rendszer alapján formálódnak ki a nevelt egyedek, a nevelt családok, társadalmak, nemzetek. Természetesen, ezen nevelési rendszert karöltve kíséri az egyes

viszony köti az urat népéhez. A pár száz napszámoknak az uradalom ad lakast, élelmet, s mikor naplementekor csoportosan térnek vissza a kuszároszerű épületek udvarára, egyforma fekete karbonariszterü köpenyegben úgy néznek ki, mint valami festői hadsereg a 30 éves háború korában. Este aztan hazatérnek távoli rándulásokról vagy vadászatról, mintha egy más országba érkeznek, amint simára beretvált inasok a tágas ház ajtajait kinyitják.

Az asztalokon az ujonnan érkezett angol és francia újságok hevernek, a falakon ismerős képek, itt egy szobor, amott egy csomó kedves emlék, apró csecse-bece azzal a leleményes változatossággal összehányva, ami egy házat olyan lakályossá tud tenni és hozzá olyan jól tudja velünk felejtetni, hogy hazulról távol vagyunk.

A legtöbb tárgyhoz történelmi emlék is fűződik, a levéltárban páratlan régi olasz, görög és latin kéziratokat őriznek. Ott van Nelson végrendelete is, minden egyes lap végén világosan mutatva a balkezzel írt aláírást.

Szépek a római és görög leletek is, jobbára az uradalom területén ásták, végre volencei üvegek, keleti bronzok és XIV. századbéli fegyverek egészítik ki az eklektikus berendezést. És amint a sárgi ernyőkön atszűrődő gyertyafény megtörik az ebédli régi kordovai bér aranyozásain, mi terített asztal mellett elbeszélgetünk Balfour utolsó politikai sikereiről, Sargeut bizarr githanájáról és hogy kinek van chance-a a derbyre vagy a Ruszké testvérek visszajönnek e a jövő covent-gardeni szezonra, néha-néha majd azt hinném, hogy a Parklane vagy Piccadilly valamelyik pompás palotájában vagyok, ha nyitott ablakomnál nem látom az öreg Etna hótakart kráterét, amint hamarosan fújja a holdas ejbe kekes kenes füstjét és csak jobban meggyőződöm, hogy „távolság” hova-tovább „elavuló” fogalom...

tantárgyak által eszközölt ugyanevezett tanítás és ennek alakjában eredménye: a lelki erők fejlődése.

Rövid és csak általánosságban írott fejtegetéséből megérthető, hogy az iskola, mint intézmény, magában hordja a modernség felé törekvés magvát, de azt, mint előbb említettük, a lassu, vagyis a természetes fejlődési folyamat és a multban történt mulasztások miatt még eddig teljesen kifejleszteni nem tudta. Mindazonáltal a haladást, az alkalmazkodást a mai kor igényeihez, az iskolától elvitatni nem lehet, mert amint tudjuk, iskolánk 68 tól fogva, különösen napjainkban oly nagy előmenetelt tettek, hogy szinte elöljáró latszanak a modern nyugati iskoláit; a tanítóság pedig szélesebb alapokra fektetett szaktudományával, önfeláldozásig menő tufeszített erővel igyekszik, a még meglévő szabálytalanságokat leküzdve, a hiányokat szorgalmával pótolva, az iskolát hivatásának magasztalán fenntartani.

(Folyt. köv.)

Veverán István.

Szinészet.

Jó műsor, jó előadások, hébe-hóba tele színház. E három mondat jellemezzük dr. Farkas Ferenc színigazgató buzgó törekvését, mellyel közönségünk vonzalmát s a színművészet iránti érdeklődését felkeltetni igyekszik.

Kiváló előadásban részesültünk 3. án, szombaton az „Erdészleány” nyal, persze a közönség aranyos kedvence, F. Szalontai Ferike pompás játékával a címszerepben, kihez méltóan sorakoztak Szigethy Andor Walpert halás szerepében, Herceg Jenő mint II. József császár, Rózsahegyí Sári, no meg jó Tukorai bátyánk.

4. -én, vasárnapi előadásokban „Peleskei nótárius”, ez a józsi régi darab elevenített föl Nagy Gyulával a címszerepben, Nagy Imre, Herceg Jenő és Honti Elma kiváló alakításaikkal. — Este ugyancsak egy régi „antik” darab, „Bocaccio” ment egyöntetű előadásban.

Szenzációs előadás volt hétfőn a „Sasfiók” című színművel, melyben Hadrik Anna remekelt a Desdemona nehéz szerepében.

6. -án egy új vigjáték, Heltai Jenő „Édes teher”-je adatott elő Farkas Ferenc, Hadrik Anna, F. Szalontay Ferike, Nagy Imre, Herceg és Szigethy művészi alakításaikkal.

Szerdán a „Komédiások”-kal vidította fel közönségünket ötletes igazgatónk. Érdekessé tették ez újdonságot Nagy Imre, Szalontay Ferike, Szigethy, Rónai Hermin, Tukorai és Tarján.

Csütörtökön a „Forradalmi nász” adatott elő.

Gyakran hallottuk övekkel előbb, hogy: „ezt vagy azt a darabot nem nézem meg Abonyban, kis városban nem érdemes.” Nohát az efele ősdi felfogásokra alaposan rácafoltt pénteken az „Aranyvirág” előadása, melyet mintha csak egy, a Vig-színházban bepakkolt bűvös szelencéből pattantott volna ki Dr. Farkas igazgató. Pompásan érvényesült Honti Elma kedves, élénk jelenéseivel, eleven játékával. Érekövy szép, erőteljes hangjával, Szigethy eleganciájával, nagy hatást és sűrű tapsviharokat keltve diszkrét coupléjának és Szalontay Ferikével való együtteseivel, különben is az összes előadók megérdemlik teljes elismerésünket szép összehangolt szereplésükért, amire mindennap rászolgálnak s amit a teleházak minden nap érvényre is juttatnak.

Tegnap a „Király” című vigjáték ment majdnem az összes tagok közreműködésével.

Ma pedig delután a „Ket pisztoly” népszínmű és este a „Tatarjárás”, ez az európai hírnévre emelkedett operett megy, hisszük, teljes érdeklődés mellett.

Itt is megemlítjük, hogy csütörtökön a „Szabin nők elrablása” kerül színpadra, jubiláris előadásban, mellyel a jeles társulat ünnepli meg Tukorai Loránt színművésznök „a tehetséggel parosult kötelességtudás, szerénység és pályatársi szeretetben eltöltött 35 éves színészi jubileumát”. Az előadásra külön rendezőség alakult pályatársaiból, elükön Teszary László színpártoló egyesületi elnökkel és Véli Miksa munkatársunk, egyleti tükarral. Ajánljuk a jubiléumot is, az előadást is művészet pártoló közönségünk jóakarata- és partolósága.

Végül halás köszönetünket fejezzük ki színházlátogató hölgyeink lapintatos magatartásáért, hogy kalapjaik nélkül lehetővé teszik a népszerű előadások teljes élvezetét.

H e t i m ű s o r :

Julius 11. -én vasárnap d. u. „Ket pisztoly” felhelyárakkal. Este „Tatarjárás” repriz.

12. -én hétfőn „Kivándorló”, újdonság, Turányi vendégjátéka.

13. -án kedden „Szerenese malac”, újdonság.

14. -én szerdán „Táncos huszárok”, újdonság, Honthy búfeszítéje.

15. -én csütörtökön „Szabin nők elrablása”, Tukorai Loránt 35 éves jubileuma.

16. -án pénteken „Ripp van Winkle”, Szepesi Szidi első föllépte.

17. -én szombaton „Cassanova”, repriz, Szalontai és Erekövi teltépte.

18. -án vasárnap d. u. „Vigécek”, felhelyárakkal. Este „Varázskeringő”, repriz.

19. -én hétfőn szünet.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Mult számunkban Gáspár Pál aláírásával el látott, e rovatban közölt automobil esetre vonatkozólag „abonyi főszolgabíró úr katonája szemtanú” aláírásával egy levelet kaptunk, melyben az illető merőben ellenkező szímben tünteti föl az incidensét és azt kívánja bizonyítani hogy az esethez Gáspárnak nem sok köze volt és hogy József főherceggel semmi nemű beszélgetése sem volt, olyan, a mivel dicsekedhetnek.

A levelet terjedelmé és anyag halmazatunk folytán nem közölhetjük, elégnék tartjuk, hogy arra csupán hivatkozunk s a felelősséget a helytelen és valótlan közleményért annak beküldőjére haritjuk.

Amennyiben pedig a fenti cáfolat való, a Gáspár Pál által beküldött két koronát rendelkezésszerű kell bocsátanunk.

A cáfolat szerkesztőségünkben megtekinthető.
S z e r k.

MI UJSÁG?

— **Személyi változás.** A váci megyés püspök rendeletéből az abonyi második kápláni állásra tiszt. id. Kovács József s. -lelkész helyeztetett át Mezőtúrról, helyébe tiszt. Vályán Lajos káplán megy Abonyból.

— **Személyi hir.** Fazekas Ágoston, vármegyénk alispánja, július 1. -én 2 havi szabadságra a Tatraba utazott.

— **Választás.** Dely Károly ceglédi tanácsos fiát, Dely Ferencet volt egyik jegyzőnk az aradmegyei Glogovac községbe egyhangulag aljegyzőnek választották meg.

— **Magasabb kitüntetés** érte Mihó Ernő ceglédi ref. kantort. A „Magyar nemzet imája” c. szerzeményét Ő Felsége főkamerasi hivatala a király személye körüli miniszterhez intézett átíratra szerint Ő Felsége Mihó Ernő szerzeményét legkegyelmesebben elfogadta, elrendelte a hitbizományi könyvtárban leendő elhelyezését és neki a legmagasabb köszönetét nyilvánította. Mihó eme kitüntetéséhez mi is gratulálunk.

— **Lelkészek gyűlése.** A kecskeméti reform, egyházmegyei lelkészegyesület má hó 22. -én kedden délelőtt 9 órakor tartotta meg közgyűlését Nagykörösön az ó-gimnázium tanács termében. A lelkészi kar szép számban jelent meg; 21 tag közül 16 an, de helyből is szép számú érdeklődő hallgatta végig az egyházi élet legfontosabb kérdéseit tárgyaló, hatalmas, magas színvonalú előadásokat. A gyűlésen jelen volt nt. Kiss Zsigmond ref. lelkészünk is.

— **Kiigazítás.** Lényeges sajtóhiba eszszott be „Észrevételek a „Válasz”-ra” című közleménybe, melynek végső 6 sorában „tanuló” helyett „tanító” olvassandó. Még néhány írásjel helytelenül van szedve, melyeknek helyesbítését a melyen tisztelt olvasótól kérem. Veverán István.

— **Gubody Ferenc szobrának leleplezése** ma délelőtt 11 órakor megy végbe Cegléden a Gubody Ferencről elnevezett városi kertben, melynek közép-ső körüldjén fog a szobor állani. A bronzba öntött mellszobor Horvay János szobrász műve. Az ünnepség műsora a következő: 1. A városi dalárda éneke. 2. Takács József ref. lelkész, szoborbizottsági elnök ünnepi beszéde. 3. Dr. Gombos Lajos polgármester átveszi a szobrot. 4. A szobor megkoszorúzása. 5. Az ipartestületi dalkar éneke.

— **Halálos baleset.** Beviz István 21 éves fiatalembernek — Beviz István és Kadenczky Borbála fiának — a lábát Szolnokon a vonat levágta; sérülésébe pár napi kínos szenvedés után behalt. Temetése itthon ment végbe munkástársai nagy részvétel mellett.

— **Az utolsó vásár.** Egy rekasi ember tengerit vitt pénteken a ceglédi heti vásárra. Hazafelé jövet betért a Kecskés-esárdába s ott egy másik rekasi emberrel borozgattak. Majd elindultak hazafelé; a határon aztán, hogy-hogy nem, bizonyára pityókás fejjel lebukott a kocsirol, nyakcsigolyája eltört s nyomban meghalt. Behozták a kórházba.

— **Egy milliárd.** A triesti általános biztosító társulatnál (Assicurazioni Generali) biztosított tőkék átlaga elérte az egy milliárd (ezer millió) korona összeget. Ez az első eset, hogy egy magy. osztr. intézet ny állománjt képes felmutatni, amilyent különben csak nagyon kevés európai biztosító társaság ért el eddig. Ezen eredmény nagyszámú közgazdasági eseményt képez, mert ez egyrészt biztosítási intézményünk versenyképességét, másrészt pedig azt a nagy bizalmat igazolja, amellyel a közönség ezen legnagyobb biztosító társulatunkkal szemben viseltetik. Készséggel szolgál biztosítani szándékozóknak felvilágosítással Havas Ignác, a társulat képviselője.

— **Ez már igazán bő áldás.** A ceglédi állatorvosnak egy tehene nem régiben három borjut ellett s mind a három életrevaló. Ezt is csak egy állatorvos tehene teheti, — jegyzi meg erre ceglédi laptársunk, — aztán kételkedjek még valaki az orvosi tudományban.

— **Egy hirneves szanatorium ismertetése.** Az idei szezonban mind tömegesebben keresik fel az annyira kedvelt, gyönyörű fekvésű és eredményes gyógykezeléséről hirneves Park szanatoriumot. Ez a szanatorium közvetlen a főváros közepében, Dunaharasztn, (Pest-megye) fekszik és kiválóan ajánlható azoknak a kik Aorfinisták, alkoholisták, vagy ideg betegek. Dacára annak hogy a lakosztályok a legmodernebb eleganciával és a legkényelmesebben vannak berendezve és minden vendég betegsége természetéhez képest dietikus étkezést folytat, az igazgatóság nagyon szolid árak mellett veszi fel a jelentkező betegeket. Mindenki, a kinek ilyen gyógykezelésre szüksége van, forduljon bizalommal az igazgatósághoz, melynek pontos címe: Park-szanatorium igazgatósága, Dunaharaszti (Pest megye) és díjtalanul kap prospektust és felvilágosítást.

— **A világ legszebb kávéháza.** Ez a név joggal illeti meg a pazar fényvel berendezett Francaís kávéházat, a mely Budapesten az Andrásy uton, a főváros legszebb látványossága, Vidékiek, ha Budapestre jönnek, el nem mulasztják e kávéházat felkeresni és annak pompájától el vannak ragadtatva. Esténként elsőrangú cigányzene szórakoztatja a közönséget és párját ritkító ételeket és italokat szolgálnak fel, igen szolid árak mellett.

Ajánlkozás.

Egy megbízható alkalmas egyén ajánlkozik gazdaságba gazdai-, ispáni teendőkre, akár cséplési felügyelőségre. Cim a kiadóhivatalban.

Eladás.

Fabián István Körösi-uton levő belsőségén egy egész téglyából álló magtár lebontással eladó. — Ugyanott 12 hold kert hasznosbérbe kiadó vagy esetleg eladó.

B o r.

Jó, tiszta, kénmentes fehér asztali bor jutányosan kapható Temesközy Gerzonnál.

Gőzeséplő.

Két 8-as gőzeséplő garnitura felszerelésével kijavított állapotban fele keresetre kiadó. Lavatka Béla, Abony.

Tiszta fehér akác-méz kapható nagyban és kismennyiségben Temesközy Gerzson méhészeti telepéből.

Egy jó családból való fiú nyomdász tanuló felvétetik lapunk kiadóhivatalában.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a t. közönség szives figyelmét a nagyságos DEUTSCH GYULA úr tulajdonát képező Pusztá-Ernyői birtokának folyamatosan lévő eladásra felhívni.

A birtok Pest megyében Ceglédhez 1 órányira fekvő Törtel község és a Nagyköröshöz tartozó Nyilas és Ludasi tanyák közvetlen szomszédságában. Cegléd, Nagykörös, Abony városok, Jászkarajenő, Kocsér községek és a Tetélleni puszták határában fekszik.

Megbízásunkhoz képest az eladások általunk Cegléden intézeti helyiségünkben eszközöltetnek, a t. közönség kényelmére azonban megbízottaink minden vasárnap és ünnepnapon a birtokon vannak, kik úgy a szükséges felvilágosítások megadásával, mint az eladásokkal meg vannak bízva.

A vétel megkönnyítésére az eladások kisebb és nagyobb részletekben kedvező fizetési feltételek mellett történnek.

A vételár lefizetésére jutányos törlesztéses, vagy egyszerű kölcsönöket bocsájtok a t. közönség rendelkezésére.

Közelebbi felvilágosításokkal készséggel szolgál a

Cegléd, 1909. május hó.

**CZEGLÉDI IPAR- KERESKEDELMI BANK
RÉSZVENYTÁRSASÁG, CZEGLÉDEN.**

„M-l-l-1?” — „Papa megengedte! Hísz' valódi Jacobi-féle Antinicotin-cigarettafüvek fadobozban.”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!
Minden fadoboz egy érdekes bívész-kártyát tartalmaz.

26-26

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ

SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos házszerzéstől várni lehet.

Óra az egészségnek, fertőtlenítő, erősítő és edző az izmoknak, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószert.

Szükséges minden háztartásban.

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld u'ánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után

KOSMOS labororium GYŐR.

Kapható mindenütt.

Főraktár Abonyban:

Láng Oszkár gyógytárában.

Tégla eladás.

A ceglédi részvénytársaság téglagyárából első rendű fahégy, négy és hat sarokos fahégy-tégla és első rendű kúttégla kapható kisebb és nagyobb mennyiségben **Feké Mihály** lakásán.

Ujdonság!

ORCOLIN.

Ujdonság!

Mindenféle szerkezetű petroleum lámpában meglepő nyugott fehér fényű, füstnélküli és szagtalan égést csinál. Helyben is több helyen legjobban eredménnyel kipróbálva.

ORCOLIN

Elejét veszi a lámpa felrobanásnak, mivel a petroleumot tisztítja.

ORCOLIN

Olcsósága miatt a legszegényebbek is hozzá férhetnek. Jóságát miatt egy házban sem szabad hiányozni.

Kapható csakis: **RINGEISEN OTTÓ** kereskedő üzletében

ABONY, Ceglédi-út 77. szám.